

Institut za etnologiju i folkloristiku Vas poziva 12. – 13. listopada 2017.

na znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem

Naracije straha: istraživački uvidi, metodološki problemi i teorijski izazovi

Namjera je ovogodišnjega skupa istražiti kako se pripovjednim strategijama i pripovjed(a)nim događajima strahovi oblikuju u svakodnevnoj interpersonalnoj komunikaciji, ali i u javnome diskursu, u medijima i na društvenim mrežama, u književnosti, vizualnim i izvedbenim umjetnostima i dr. Svako doba, svako društvo i svaka kultura ima svoje strahove pa su tako danas nadu u bolji svijet i prosperitetnije sutra zamijenili anksioznost i strah kao temeljni osjećaji koji oblikuju kulturne imaginacije XXI. stoljeća. Strahovi suvremenog čovjeka nisu samo strahovi od Drugoga i drukčijeg nego i od bliskoga i poznatoga, ali i od skrivenog i zatajenog. Neki su strahovi globalni, drugi lokalni i tipični za pojedine slojeve društva ili (manjinske) skupine, neki su potaknuti recentnim događajima (npr. ratovi, teroristički napadi, prisilne migracije, korporativne i *false flag* ugroze, jačanje nacionalizama i fašizma i dr.), dok su drugi duboko ukorijenjeni u kulturnom i sociopolitičkom imaginariju dugoga trajanja.

Sve veće socijalne razlike, društvene napetosti i strahovi koji one proizvode ugrožavaju temelje društvenog ugovora, potiču agonalne odnose te stvaraju atmosferu neizvjesnosti, nepovjerenja, neslobode i (auto)cenzure. I velike zajednice i male grupe kako ih razumiju folkloristika i etnologija, ali prije svega pojedinci, osvještavanjem straha i pripovijedanjem o njemu mogu pružiti učinkovit otpor i protutežu onima koji strah proizvode, umnažaju i oročuju. Pripovjedno nam umijeće, od najstarijih zapisa do novih digitalnih krajolika, pokazuje kako strah može postati izvor hrabrosti, otpora i smionosti. Političkom kulturom uvjetovane prakse poticanja i susprezanja strahova (strepnje, tjeskobe, zazora, histerije, panike i drugih) ne ovise toliko o novim „prijetnjama“ i „ugrozama“ koliko o našoj kognitivnoj i emotivnoj *plastičnosti* da im se prilagodimo, a da ih ne učinimo središtem našeg „žargona autentičnosti“. Upravo ovdje – afektivnim obratom osnažena – jača potreba za folklorističkom i širom humanističkom ekspertizom imaginacijskog (dis)kontinuiteta, diskurzivnog oblikovanja, žanrovskog i retoričkog „kroćenja“ to jest nijemog korporalnog (po)kazivanja strahova u cijeloj skali njihovih individualnih i kolektivnih, psihosocijalnih i kulturnih pojavnosti.

Skupom o naracijama straha želimo okupiti i povezati istraživače/ice iz različitih disciplina i sredina te potaknuti problemsku refleksiju koja traga za mogućim smjerovima (teorijskog, metodološkog, epistemološkog i terenskog) istraživanja straha i njegovih izvedenica. Uz folkloriste, teoretičare i povjesničare književnosti te one istraživače/ice kojima je fokus pripovijedanje pozivamo da se svojim priložima pridruže kolegice i kolege koji strahu pristupaju iz drugih disciplinarnih usmjerenja poput

etnologije, kulturne antropologije, psihologije, etno/psihoanalize, psihijatrije, povijesne znanosti, sociologije i dr.

Neke od tema na istraživanje kojih Vas želimo potaknuti su:

- strah u usmenoj književnosti i tradiciji (demonološke i druge predaje, priče upozorenja, bajke...); strah u pisanoj književnosti
- strah i odnos pripovijedanja i povijesnog trenutka; strah u pripovijedanom i pripovjednom događaju
- re/prezentacija straha u vizualnim i izvedbenim umjetnostima
- pripovjedno oblikovanje strahova, prijetnji, fantazmi
- povijesna i kulturološka konstrukcija straha
- strah od kulturoloških promjena; strah od kulturne monolitnosti
- strah od kulturne dominacije i gubitka identiteta; strah od petrifikacije identiteta i društvenih odnosa; strah kao oblik društvenosti
- strah i nesvjesno; individualni i kolektivni strahovi; strah od traume, strah i trauma
- zoofobija – strah od naših najvećih Drugih
- politička proizvodnja i upotreba straha
- mediji i proizvodnja straha; komodifikacija straha
- strah i govor mržnje; strahovi većine od manjine i manjine od većine
- strah od ateizma, strah od fundamentalizma; strah i antropologija religije: strah od smrti kao jedno od izvorišta religije
- strah od migranata; strah od demografskog izumiranja
- strah od društvenih patologija i društvenog isključivanja; strah od ksenofobije; strah od nacionalizma
- strah od znanja (strah od cenzure, ograničavanja slobode znanstvenoga djelovanja, strah od političkog utjecaja na visoko obrazovanje, strah od odgojenog i odgovornoga građanina)
- strah od verbalnog nasilja i nasilja na društvenim mrežama
- strah kao pokretač suvremene konstrukcije djeteta, djetinjstva i roditeljstva
- strah od oružanih sukoba
- ekonomski strahovi; egzistencijalni strah: gubitak posla, kreditni dug; strah od starenja i starosti, samoće, boli, patnje, socijalne i egzistencijalne ugroženosti; strah od osobnog "neuspjeha"
- strah od birokracije i represivnog aparata, politike i političara; strahovi u postsocijalističkim zemljama (npr. strah od kapitalizma)
- strah od terorizma i korporatizma
- strah i teorije zavjere
- novi strahovi 20. i 21. stoljeća (prirodne kataklizme, globalno zatopljenje, HAARP, GMO, pesticidi, pandemije, NLO-i, posljedice cjepiva, farmaceutska industrija, nove bolesti, trgovina ljudima i organima, razobličjenje privatnosti)

Skup će se održati u Institutu za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, Šubićeva 42. 12. i 13. listopada 2017. Predviđeno trajanje pojedinačnih izlaganja je najduže 15, a sesija do 60 minuta.

U prijavi mora biti navedeno ime i prezime autora, institucija iz koje dolazi te naslov i sažetak izlaganja (do 300 riječi), a u najavi tematske sesije/panela treba prijaviti podatke o svakome izlagaču te naslov i sažetak svakog izlaganja.

Molimo da prijave pošaljete na adresu renata@ief.hr ili jelena@ief.hr do 1. srpnja 2017.

Veselimo se Vašem odazivu!

Organizacijski odbor skupa:

Renata Jambrešić Kirin

Jelena Marković

Nataša Polgar

Una Bauer

Luka Šešo

Suzana Marjanić